jako s jinými v Taurogách; byly by z toho křiky, neboť tam meškákněžna Jamušoza s dcerou, a na tu se kníže Bohuslav ohlížeti musí, neboť se o princezny neházi. Těžko mu bude cnostným se tvářit, ale v Taurogách musí.

— Teď vám mohl spadnouti kámen se srdce, zvolal pan Zágloba — neboť z toho je viděti, že dívce nic nehrozí.

— Proč ji vyvezl? zaúpěl Kmitic.

— Dobře se ptáte, pravil Zágloba, neboť já ihned mnohému porozumím, nad čím si mnohý jiný marně hlavu láme. Nepopírám, že se mu musila zalíbit, ale vyvezl ji proto, aby tak měl v ruce všechny Billeviče, kteří jsou četní a mocní, a aby je zdržel nepřátelských kroků proti Radzivillům.

— To může být! řekl Charlamp. To je jisto, že musí v Taurogách vášně svoje krotiti.

— Kde je teď?

— Kníže vojvoda ustanovil v Tykotíně, že má být u krále švédského v Elblangu, kam měl jeti pro posilu. To je jisto, že nyní v Taurogách není, neboť tam ho poslové nenalezli. Chcete-li, pane, vyslechnout prostého vojáka, povím, co myslím, jestli panna Billevičovnu již nějaká příhoda v Taurogách potkala? nebo jestli v ní kníže lásku probuditi dovedl, nemáte proč byste tam jel. Není-li tomu tak, jeli při kněžně — pojede s ní do Kurlandska a tam bude bezpečnější než kdekolivěk jinde, a lepšího místa byste pro ni nenalezl v celé Republice, vojnou zatopené.

— Jste li tak odhodlaný, jak říkají a jak sám se domnívám — dodal Skretuski — bude nejlépe — dostanete-li Bohuslava do rukou. Pak dostane se vám všeho.

— Kde je teď? opakoval Kmitic otázku, obraceje se k Charlampovi.

— Řekl jsem vám již, pane, ale vy pro trápení zapominate. Domnívám se, že je v Elblangu a s Karlem Gustavem zároveň proti panu Czarnieckému do pole vtrhne.

— Učiníte nejlépe, když s námi pojedete k panu Czarnieckému, neboť tak nejspíše se setkáte s knížetem Bohuslavem — řekl pan Volodyjovski.

Děkuji vám, pánové, za přátelské rady! zvolal Kmitic.

I počal se rychle loučiti se všemi a oni ho nezdržovali, věříce, že člověk trápením stižený není ani k řeči, ani k pití. Pan Volodyjovski řekl:

— Doprovodím vás do předu skupského paláce, neboť jste se slabý a ještě byste někde klesnul.

Já pojedu také — řekl Jan Skretuski.

Nuže, pojďme všichni! dodal Zágloba.

Kupci stáli před svými krámy, okna domů byla plna zvědavých hlav. Všichni opakovali, že tatarský čambulík už došel a že co nevidět projede městem, aby se před stavil králi. Kdo byl živ, chtěl vidět onen čambulík, neboť byla to velká zvláštnost vnější Tatary, kterak klidně projíždějí ulice města. Jinak do tě doby vídával Lvov tyto hosty. Spíše je vídal za zdmi v podobě neprohledných mraků, na půdě planoucích předměstí a okolních visek. Nyní měli přijeti jako spojenci proti Švédům. Proto také si naši rytíři sotva byli s to raziti cestu mezi davy. Každou chvíli ozvaly se výkřiky: Jedou! Jedou! Tu se davy srazily tak hustě, že nebylo možno krok učiniti.

Jedou! Jedou!

Rozlehl se všeobecný krik, potom nastalo ticho a všecky hlavy obráceny byly v tu stranu, ze které měl čambulík přijeti. Z dáli ozývala se vřeštivá hudba, davy počaly se rozstupovati ze středu ulice k domům, a na konci ulice ukázali se první tatarští jezdci.

Hleďte! A hudba mají s sebou. Tu je u Tatarů mnoho cvičení ver

Chtěji se cu nejlepe přivlastn — odpověděl Jan Skretuski — a tatáž některé čambuly mají své mistrekanty, kteří jim hrají, když mkám na dětí dobu západem. Je to zajisté vybraný čambulík.

Jezdci přibližili se a jeli kolem našich řadem.

V předu jel na strakatém koni starý Tatar, jako by byl v komíně nemý, a dlí přilehlé v ústech maje. Nahaburdil okolo do zadu prsty jezdil po struně, přičež vyhazuje v něm hoře pažby svého a tak rychle, že jeho celá ruka mohla postihnouti za nim jedoucí Tatary s hudemi plnými mosazných rulu a patřícími jimi bubny, za nimi jiní bubnu,

měděných talířů, všichni — vyjíc máje pištce, zpívali — či lépe řečeno vyli divokou píseň, přizvířajíce při tom očí a cvrlce zuby. Za nezřízenou a divokou tou hudbou jel v čtyrstupu celý oddíl, záležející asi ze čtyř set jezdců. Byl to skutečně oddíl vybraný, kterýž chan ku cti králi polskému k jeho dispozici jako závdavek poslal. Vedl ho Akbah-Ulan z dobruckých, tudíž z nejstatečnějších v boji Tatarů, starý zkušený bojovník, pro svou statečnost a přísnost mezi svými velice ctěný. Jel nyní uprostřed mezi hudbou a ostatním mužstvem v kožiše růžovým aksamitem potaženém, ale už silně vypelichaném, kunovinou podšitém, a příliš těsném na jeho silnou postavu. Na biše držel znak, jakého užívali plukovníci kozáčtí. Červená tvář jeho na větru zesinavěla, kolébal se poněkud na vysokém sedle, čas od času podpíral si boky a obracel hlavu k svým Tatarům, jako by nebyl jist, zdali vydrží při pohledu na davy žen a dětí, zdali s divokým křikem se nevrhnou na otevřené krámy, na drahocenné zboží.

Leč oni jeli klidně jako psi vedení na provaze a bojící se karabáče. Toliko ze zamračených a žádostivých pohledů bylo lze souditi, co se děje v barbarských těch duších. —

Davy polichýzely, zvědavé, ale rokoro nepřátelsky. Tak veliká byla pohanům v této krajině Republiky rozhořčenost. Čas od času zval se křik "A hu! a hu!" jako na vlky. Avšak mnozí mnoho si od něch slibovali.

— Ukrutný strach mají Švédové před Tatary, a podnes sobě vojáci jako o divech vypravují o nich, činí strach před nimi ještě rosie —říkali si lidé, hledíce na Tatary.

— A právem — odpovídali jiní. Jízda Karla Gustava nemůže bojovati s Tatary, kteří i proti naší jízdě obstojí. Než se těžký jezdec švédský ohlédne, již ho Tatar na kopí vezme.

Hřích je pohanské syny na pomoc volati! ozvaly se některé hlasy.

Hřích nehřích — a dobře se nám hodí.

— Velmi slušný čambulík! řekl Zágloba.

Skutečně byli Tataři dobře odění v kožichy bílé, černé i pestré, chocholy na vrch obrácené, luk a toul na zádech; každý měl šavli, rozhlížel se pozorně a hrdě, a